

مهندسی تصمیم گیری

(مدلها و راهکارها)

تألیف و گردآوری:

دکتر محمد تاج

(استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهر رود)

دکتر امیر رحیمی قاضی کلایه

(تحلیل گر حوزه تصمیم گیری)

مهندس محمد سیفی چهر

(تحلیل گر حوزه تصمیم گیری)

سرشناسه	: تاجی، محمد، ۱۳۵۸ -
عنوان و نام پدیدآور	: مهندسی تصمیم‌گیری (مدلها و راهکارها)/مولفان محمد تاجی، امیر رحیمی قاضی کلایه، محمد سیفی چهر.
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات راه دکتري: سنجش و دانش، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهري	: ۲۵۳ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۲۴۱-۲۷۳-۹
وضعیت فهرست	: فیپا
نویسی	
موضوع	: تصمیم‌گیری
موضوع	: Decision making
موضوع	: تصمیم‌گیری -- الگوهای ریاضی
موضوع	: Decision making -- Mathematical models
شناسه افزوده	: رحیمی قاضی کلایه، امیر، ۱۳۵۶ -
شناسه افزوده	: تاجی، محمد، ۱۳۷۱ -
رده بندی کنگره	: ۲۳/۳۰۱۳
رده بندی دیویی	: ۴۰۲/۶۵۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۸۴۱۵۹۶

تلفن: ۰۲۱-۶۱۲۶

نام ناشر: انتشارات سنجش و دانش

نام کتاب: مهندسی تصمیم‌گیری (مدلها و راهکارها)

تألیف و گردآوری: محمد تاجی - امیر رحیمی قاضی کلایه - محمد سیفی چهر

ویراستار فنی: محیا قوچانی

طراح جلد: مریم صالح

شمارگان: ۵۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۸

قیمت: ۴۵۰۰۰ تومان

شابک: ۹-۲۷۳-۲۴۱-۶۲۲-۹۷۸

فهرست

۱	بخش سوم - مدیریت و تصمیم‌گیری
۳	فصل هشتم مدل‌های تصمیم‌گیری
۵	۱-۸- مقدمه
۶	۲-۸- ایجاد یک سبک تصمیم‌گیری
۷	۱-۲-۸- حرکت بین سبک‌ها
۹	۲-۲-۸- کیفیت زندگی شغلی
۱۰	۳-۸- تجزیه و تحلیل سبک‌های تصمیم‌گیری
۱۰	۱-۳-۸- احساس قاطع
۱۱	۲-۳-۸- احساس انعطاف‌پذیر
۱۱	۲-۳-۸- احساس سلسله‌مراتبی
۱۲	۴-۳-۸- احساس تراگير
۱۴	۴-۸- طناب‌های مدیریتی
۱۵	۱-۴-۸- اعتماد به نفس
۱۶	۲-۴-۸- کنترل طرز برخورد
۱۷	۳-۴-۸- پافشاری
۱۸	۴-۴-۸- مداومت در بهبود وضعیت
۱۹	۵-۴-۸- صداقت و پایبندی به اصول اخلاق
۲۱	۶-۴-۸- تأمل در گفتار
۲۲	۷-۴-۸- سبک‌شناسی
۲۳	۸-۴-۸- شهادت
۲۴	۹-۴-۸- نقش‌آفرینی
۲۵	۱۰-۴-۸- جزئی‌نگری
۲۷	۵-۸- تعیین سبک تصمیم‌گیری
۲۷	۱-۵-۸- راهنمایی تعیین سبک تصمیم‌گیری
۳۱	۶-۸- پرکردن فاصله‌ها
۳۱	۱-۶-۸- میل به رهبری
۳۳	۲-۶-۸- جنگیدن به خاطر کارکنان
۳۴	۳-۶-۸- پذیرش اشتباهات
۳۵	۴-۶-۸- صراحت

۳۶	۸-۶-۵- مهربانی
۳۸	۸-۶-۶- کنجکاوی
۳۸	۸-۶-۷- رقابت جویی
۳۹	۸-۶-۸- انعطاف پذیری
۴۰	۸-۷- مفاهیم شخصی
۴۳	۸-۸- رفتار مدیریتی
۴۷	فصل نهم مدیریت رفتار تصمیم گیری
۴۹	۹-۱- مقدمه
۴۹	۹-۲- گم‌ترش روابط کاری
۵۱	۹-۳- نکات ثابتی و تنشزا
۵۵	۹-۳-۱- تعامل با قاطعها
۵۵	۹-۳-۲- تعامل با انعطاف پذیرها
۵۵	۹-۳-۳- تعامل با بی‌نیوها
۵۶	۹-۳-۴- تعامل با سلسله‌مراسی‌ها
۵۶	۹-۳-۵- تعامل با نظام‌گراها
۵۹	۹-۴- علائم پیشرفت
۵۹	۹-۴-۱- تفاهم، نگرش، تطبیق پذیری
۶۱	فصل دهم مدیریت روش‌های تصمیم‌گیری
۶۳	۱۰-۱- مقدمه
۶۳	۱۰-۲- دام ذهنی در انتخاب
۶۶	۱۰-۳- اداره و مدیریت سبک‌های تصمیم‌گیری
۶۶	۱۰-۳-۱- اداره و مدیریت سبک قاطع
۶۷	۱۰-۳-۲- اداره و مدیریت سبک انعطاف‌پذیر
۶۷	۱۰-۳-۳- اداره و مدیریت سبک سلسله‌مراتبی
۶۸	۱۰-۳-۴- اداره و مدیریت سبک فراگیر
۶۹	۱۰-۳-۵- اداره سبک نظام‌گرا
۷۰	۱۰-۴- دیدگاه شغلی
۷۳	۱۰-۴-۱- انطباق شغل
۷۴	۱۰-۵- رفتار گروه‌های کوچک
۷۶	۱۰-۵-۱- ارتباطات در سبک‌های تصمیم‌گیری

۷۶	۱۰-۵-۲- تکنیک‌های پذیرفته شدن.....
۸۱	۱۰-۵-۳- اساس تأثیرگذاری سبک‌های مختلف.....
۸۲	۱۰-۵-۴- اهداف و واقعیات.....
۸۲	۱۰-۵-۵- مشارکت دیگران.....
۸۳	۱۰-۶- انطباق سبک‌ها با وظایف در گروه.....
۸۴	۱۰-۷- پیاده سازی نظام هفت انس.....
۸۷	۱۰-۸- تیم و گروه.....
۹۰	۱۰-۸-۱- انواع تیم و گروه.....
۹۴	۱۰-۹- تجزیه و تحلیل اطلاعات.....
۹۵	۱۰-۱۰- تربیت رهبر گروه.....
۹۵	۱۰-۱۰-۱- پیچیدگی رهبری.....
۹۶	۱۰-۱۰-۲- رهبری انفرادی.....
۹۸	۱۰-۱۰-۳- رهبری ایجاد تغییر.....
۹۹	۱۰-۱۱- حل مسئله.....
۱۰۱	پیوست ۱ آزمون تصمیم‌گیری دایر و شاخص DSCI.....
۱۰۵	آزمون تصمیم‌گیری درایور (DLSE).....
۱۱۰	شاخص پیچیدگی درایور - استروفرند DS 'T).....
۱۱۵	بخش چهارم - خلاقیت و آینده‌نگاری استراتژیک.....
۱۱۷	فصل یازدهم تصمیمات حیاتی و استراتژیک.....
۱۱۹	۱-۱- مقدمه.....
۱۲۱	۱-۲- تصمیم‌گیری استراتژیک.....
۱۲۲	۱-۲-۱- ساختار تصمیم استراتژیک.....
۱۲۳	۱-۲-۲- تفکر استراتژیک.....
۱۲۳	۱-۳- درک تصمیم‌گیری استراتژیک.....
۱۲۴	۱-۴- ابعاد تصمیم‌گیری‌های استراتژیک.....
۱۲۶	۱-۵- ویژگی‌های تصمیمات استراتژیک.....
۱۲۷	۱-۶- استراتژی‌های تصمیم‌گیری.....
۱۲۹	۱-۷- منافع مدیریت استراتژیک.....
۱۳۰	۱-۸- سیاست‌گذاری و خط‌مشی‌گذاری.....

۱۳۳	۱۱-۹-عدم اطمینان.....
۱۳۳	۱۱-۹-۱-ریسک و عدم اطمینان.....
۱۳۴	۱۱-۹-۲-عوامل موثر بر عدم اطمینان.....
۱۳۴	۱۱-۹-۳-استراتژی‌های کاهش عدم اطمینان.....
۱۳۶	۱۱-۹-۴-عدم اطمینان و تصمیمات استراتژیک.....
۱۳۸	۱۱-۱۱-پیشنهادهای استراتژیک مالک‌های.....
۱۴۳	فصل دوازده آینده پژوهی.....
۱۴۵	۱۲-۱-مقدمه.....
۱۴۵	۱۲-۲-ضرورت آینده‌پژوهی.....
۱۴۸	۱۲-۳-مراحل آینده‌نگری.....
۱۴۹	۱۲-۴-آینده‌پژوهی مدرن.....
۱۵۰	۱۲-۵-۱-ابزارهای آینده‌پژوهی.....
۱۵۰	۱۲-۵-۱-پیش‌بینی.....
۱۵۱	۱۲-۵-۲-تحلیل روند.....
۱۵۲	۱۲-۵-۳-برنامهریزی بر پایه سناریو.....
۱۵۲	۱۲-۵-۴-برنامهریزی بر پایه فرض.....
۱۵۳	۱۲-۵-۵-تصمیم‌گیری با برجا.....
۱۵۴	۱۲-۵-۶-نقشه راه تکنولوژی.....
۱۵۵	۱۲-۵-۷-برنامهریزی حساس به عدم قطعیت.....
۱۵۵	۱۲-۵-۸-پس‌نگری.....
۱۵۵	۱۲-۵-۹-تحلیل لایه لایه‌ای علت‌ها.....
۱۵۷	۱۲-۶-آینده‌پژوهی و عدم قطعیت.....
۱۵۹	۱۲-۷-تحلیل فنون آینده‌پژوهی.....
۱۶۱	۱۲-۸-نقاط ضعف و قوت هر یک از ابزارهای معرفی شده.....
۱۶۳	۱۲-۱۱-مطالعات آینده‌شناسی.....
۱۶۴	فصل سیزدهم تصمیم‌گیری در مدیریت بحران.....
۱۶۷	۱۳-۱-مقدمه.....
۱۶۷	۱۳-۲-بحران.....
۱۶۸	۱۳-۲-۲-مفاهیم بنیادی بحران.....
۱۷۱	۱۳-۲-۳-مشخصه‌های بحران.....

۱۷۳	۴-۲-۱۳- مشخصه‌های موقعیت بحرانی
۱۷۳	۵-۲-۱۳- انواع بحران از نظر هدایت و کنترل
۱۷۴	۳-۱۳- مراحل یک بحران
۱۷۵	۴-۱۳- مدیریت بحران
۱۷۶	۱-۴-۱۳- مفهوم مدیریت بحران
۱۷۶	۲-۴-۱۳- مراحل مدیریت بحران
۱۷۷	۵-۱۳- اهداف مدیریت بحران
۱۷۷	۶-۱۳- آموزش بحران
۱۷۸	۷-۱۳- وظایف مدیران
۱۷۸	۸-۱۳- ویژگی‌های مدیریت بحران
۱۷۹	۹-۱۳- شب سازی آزمایشی بحران
۱۸۱	۱۰-۱۳- تصمیم‌گیری بحران
۱۸۳	۱۱-۱۳- تیم مدیریت بحران
۱۸۶	۱۲-۱۳- تصمیم‌گیری در نگاه بحران
۱۸۷	۱۳-۱۳- برنامه‌ریزی چهار بحران
۱۸۸	۱-۱۳-۱۳- کنترل برنامه ریزی شده بحران
۱۸۹	۲-۱۳-۱۳- اجرای تمرینات بحران
۱۹۲	۱۴-۱۳- مدیریت در آشوب و پیچیدگی
۱۹۵	فصل چهاردهم خلاقیت و نوآوری نظام‌یافته
۱۹۷	۱-۱۴- مقدمه
۱۹۷	۲-۱۴- تریز (TRIZ)
۱۹۸	۳-۱۴- سطح نوآوری‌ها
۱۹۹	۴-۱۴- مفاهیم و اصول نوآوری نظام‌یافته
۲۰۲	۵-۱۴- تریز و مدیریت خلاقیت
۲۰۴	۶-۱۴- فرآیند نوآوری نظام‌یافته
۲۰۶	۷-۱۴- مفهوم تناقض
۲۰۷	۸-۱۴- سه گام حل یک مسئله ابداعی
۲۰۸	۹-۱۴- تریز برای مدیران
۲۰۹	فصل پانزدهم آموزش تصمیم‌گیری
۲۱۱	۱-۱۵- مقدمه

۲۱۱	 ۱۵-۲- انتخاب روش تصمیم‌گیری
۲۱۲	 ۱۵-۳- روش‌های آموزش تصمیم‌گیری
۲۱۵	 ۱۵-۴- راهبردهای اجتناب از تصمیم‌گیری نادرست
۲۲۰	 ۱۵-۵- آموزش فن تصمیم‌گیری
۲۲۲	 ۱۵-۶- انواع سبک‌های یادگیری
۲۲۴	 ۱۵-۷- سبک‌های یادگیری براساس ادراک حسی
۲۲۶	 ۱۵-۸- سبک‌های تفکر-یادگیری
۲۲۸	 ۱۵-۹- تفکر خلاق
۲۳۰	 ۱۵-۱۰- مدل تلفیقی فرآیند خلاقیت
۲۳۱	 ۱۵-۱۱- انواع تکنیک‌های خلاقیت
۲۳۳	 پیوست ۱ تکنیک‌های خلاقیت
۲۵۴	 پیوست ۳ جدول تناوبی عناصر
۲۶۸	 منابع

هر فرد در طول شبانه روز با مسائل گوناگون روبه رو می‌شود که باید در مورد آنها بهترین تصمیم را اتخاذ کند. این مسائل ممکن است به موارد شخصی و زندگی روزمره، تصمیم‌گیری‌های کلان، پیچیده و چند وجهی دولتی و سازمانی تا مدیریت تیم‌ورزشی، تیم‌سازی گروه‌های حل مسئله و تکنولوژی محور، مدیریت و راهبری استارت‌آپ، راهبری اتاق فکر، ارزیابی و کنترل بحران‌های اجتماعی و ... مربوط باشد. ادغام میزان بهره‌گیری از "منابع و اطلاعات" و تمرکز بر "راه‌حل و اهداف"، سبک‌های تصمیم‌گیری را ایجاد می‌کند. نکته قابل توجه این است، افراد از این جهت که تا چه حد به یک سبک خاص تکیه می‌کنند و در شرایط ثبات یا بحرانی چه سبکی را مورد استفاده قرار می‌دهند، متفاوت هستند. تنها کسانی که شناخت درستی از "هندسه تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری" دارند قادر خواهند بود رشد و پیشرفت را به نمایش بگذارند، بنابراین تصمیم‌گیری مناسب و درست زمانی رخ می‌دهد که بر هندسه و ساختار تصمیمات خود آگاهی داشته باشیم.

اگر انسان با تجهیز ذهن خود به وسیله یک درک حقیقی و درست از هندسه تصمیم‌گیری و آنچه در محیط پیرامون آن رخ می‌دهد، ساختار تصمیمات خود را تعیین نکند، دیگران از این فرصت استفاده کرده و بر او تسلط پیدا می‌کنند. به تصمیمات او جهت می‌دهند و در راستای اهداف خود از او سوءاستفاده می‌کنند. کتاب مهندسی تصمیم‌گیری شامل دو جلد می‌باشد. جلد اول مهندسی تصمیم‌گیری که شامل دو بخش و هشت فصل می‌باشد که در بخش اول به "کلیات و مبانی تصمیم‌گیری" و در بخش دوم به "الگوریتم تصمیم‌گیری" پرداخته است. جلد دوم نیز در دو بخش و هشت فصل، تدوین و تنظیم شده است که در دو بخش به "مدیریت و تصمیم‌گیری" و "خلاقیت و آینده نگاری" پرداخته است.

کتاب حاضر، پیش‌نیازی است که به منظور آشنایی دانشجویان دوره کارشناسی و کارشناسی ارشد در تمام رشته‌های تحصیلی در دانشگاه به خصوص رشته‌های مهندسی و صنایع تألیف گردیده است. در هر فصل از کتاب یکی از اضلاع مهم و اصلی در شکل‌دهی هندسه تصمیم‌گیری تشریح شده است تا دانشجویان رشته‌های مختلف بتوانند با این حوزه‌ها آشنا شوند که در نتیجه نقش و تاثیر آن‌ها را در تصمیمات خود قوی‌تر و جدی‌تر اعمال کنند و حتی بتوانند تحقیقات و تحصيلات تکمیلی خود را در این حوزه‌ها بگذارند. از این رو پیشنهاد می‌شود که در دانشکده‌ها درس مهندسی تصمیم‌گیری بر اساس هر رشته تحصیلی تحت واحدهای اختیاری، اجباری و یا عمومی در نظر گرفته شود تا دانشجویان بتوانند در ادامه مسیر تحصیلی و شغلی تصمیمات را به طور فنی و با حداقل اشتباه و لغزش اتخاذ نمایند.

بر خود لازم می‌دانیم که از مولفین کتاب "تصمیم‌گیرنده دینامیک" که الهام بخش و راهنمای ما در تدوین این کتاب بوده سپاس‌گذاری نموده و نیز از سرکارخانم دکتر منصوره آزاده، خواهر محترم استاد محمد علی آزاده و جناب آقای دکتر فرید قادری بابت همراهی و همکاری در شناخت دقیق‌تر شخصیت دکتر محمد علی آزاده مراتب تشکر و قدردانی را به جای آوریم.

همچنین از تمامی اساتید و دانشجویان عزیزی که طی سالیان اخیر با ارائه نظرات خود به بهبود اثر حاضر یاری رسانده‌اند و ذکر اسامی تمامی آنها میسر نیست، کمال تشکر و قدردانی داریم. کتاب مهندسی تصمیم‌گیری مسلماً خالی از نقص نبوده و امکان وجود اشکالاتی در آن وجود دارد. بدین جهت از کلیه مدیران، دانش‌پژوهان، مشاوران و خوانندگان عزیز، صمیمانه تقاضا می‌کنیم نظرات خود را جهت بهبود در سایت گروه مشاوران تصمیم‌گیری هوشمندانه www.decisionclub.org مطرح فرمایید.

نویسندگان

۱۳۹۷